

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Rederij EVT

Kokosbosweg 4

8894KK TERSCHELLING-FORMERUM

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/326

Bijlage(n)
11

09 JAN. 2014

Datum

Betreft

Wob-verzoek EVT

Geachte

Bij brief van 7 november 2013 heeft u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Uw verzoek heeft betrekking op "alle schriftelijke documentatie omtrent de vraag van TSM aan het ministerie naar de mogelijkheden om de investeringen te borgen door een overnamegarantie bij een eventueel verliezen van de concessie".

Per brief van 3 december 2013 (kenmerk RWS-2013/61343) is met toepassing van artikel 6, tweede lid, van de Wob de beslistermijn verdaagd met vier weken om derdenbelanghebbenden in de gelegenheid te stellen een zienswijze te geven op mijn voornemen bepaalde documenten openbaar te maken.

Wettelijk kader

Op grond van artikel 3, eerste lid, van de Wob kan een ieder een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten aan een bestuursorgaan. Uitgangspunt van de Wob is dat informatie openbaar is in het belang van een goede en democratische bestuursvoering.

Op grond van artikel 3, vijfde lid, van de Wob wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11 van deze wet. Deze bepalingen voorzien in een aantal uitzonderingen en beperkingen.

Beoordeling van uw verzoek

Uw verzoek ziet op 11 documenten:

1. De brief van de BV Terschellinger Stoomboot Maatschappij (TSM) van 13 juni 2013
2. Het als bijlage bij a gevoegde Positioneringdocument: (B) LNG voor de Waddenzee
3. Het als bijlage bij a gevoegde document Onderdeel D: Projectplan
4. De brief van de gemeente Terschelling van 6 maart 2012 met het verzoek aan TSM een onderzoek te doen naar kleinere veerschepen
5. De brief met adhesiebetuiging van de gemeente Terschelling van 15 november 2012
6. De brief met adhesiebetuiging van Maritiem Instituut Willem Barentz van 16 november 2012
7. De brief met adhesiebetuiging van de Waddenvereniging van 21 november

2012

8. De brief met adhesiebetuiging van de gemeente Harlingen van 23 november 2012
9. De brief met adhesiebetuiging van Energy Valley van 26 november 2012
10. De brief met adhesiebetuiging van de gemeente Vlieland van 3 december 2012
11. De brief over aanmelding van nieuwe schepen van de directeur Openbaar Vervoer en Spoor van mijn ministerie d.d. 28 juni 2013

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu
Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/326

Op de genoemde documenten zijn één of meerdere uitzonderingsgronden en/of beperkingen van toepassing. Deze documenten maak ik met dit besluit gedeeltelijk openbaar en treft u bij dit besluit aan. Voor de motivering op welke gronden de desbetreffende delen van de documenten niet openbaar worden gemaakt, verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen.

Zienswijzen

Ik heb over mijn voornemen documenten (gedeeltelijk) openbaar te maken zienswijzen gevraagd van TSM, de gemeenten Terschelling, Harlingen en Vlieland, Energy Valley, de Waddenvereniging en Maritiem Instituut Willem Barentz. Ik heb de ontvangen zienswijzen in mijn beoordeling en afweging betrokken.

Overwegingen

Persoonlijke levenssfeer

Namen, telefoonnummers (werk en privé) en e-mailadressen van medewerkers van het ministerie en andere organisaties en instellingen zijn gegevens die zodanig persoonlijk van aard zijn dat openbaarmaking hiervan een inbreuk vormt op de een ieder toekomende eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Naar mijn oordeel weegt ten aanzien van deze informatie de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen zwaarder dan het algemene, publieke belang van openbaarheid van die informatie. Ten overvloede merk ik op dat deze handelwijze in lijn is met de huidige jurisprudentie (Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, 18 juli 2007, zaaknummer 200608032/1).

Gelet op het voorgaande zijn in de documenten met de nummers 1 en 4 tot en met 11 genoemde gegevens verwijderd. Eveneens zijn om privacyredenen in deze documenten handtekeningen verwijderd.

Bedrijfsgegevens- en fabricagegegevens (artikel 10, eerste lid, onder c, van de Wob)

De documenten 1, 2 en 3 bevatten bedrijfs- en fabricagegegevens in de zin van artikel 10, eerste lid, onder c, van de Wob. Artikel 10, eerste lid, onder c, van de Wob bepaalt dat niet verstrekt worden bedrijfs- en fabricagegegevens die door een natuurlijke persoon of rechtspersoon vertrouwelijk aan de overheid zijn verstrekt. Dit voor zover uit de gevraagde gegevens wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers.

Blijkens jurisprudentie kunnen cijfers of gegevens die uitsluitend de financiële bedrijfsvoering en financiële stromen betreffen, eveneens als bedrijfs- en fabricagegegevens worden aangemerkt. Met name voor die onderdelen die dergelijke gegevens bevatten wijs ik uw verzoek af. Ik heb de desbetreffende gedeeltes verwijderd uit de desbetreffende documenten, dan wel onleesbaar gemaakt.

Onevenredige benadeling (artikel 10, tweede lid, onder g, van de Wob)

Voor de documenten met de nummers 1, 2 en 3 is ook artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob van belang. Dit artikel bepaalt dat het verstrekken van informatie op grond van de Wob achterwege blijft, voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van "het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van de bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel derden."

Het verstrekken van informatie waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgeleid met betrekking tot de financiële bedrijfsvoering van TSM leidt tot een onevenredige bevoordeling van andere, concurrerende exploitanten van veerdiensten, met name EVT alsmede tot een onevenredige benadeling van TSM. Concurrenten kunnen aan de hand van de verstrekte informatie hun eigen concurrentiepositie in de markt verbeteren, terwijl TSM deze mogelijkheid niet wordt geboden aangezien concurrenten dergelijke bedrijfsgegevens niet hoeven te verstrekken.

Het voorkomen van zowel onevenredige bevoordeling van concurrenten als benadeling van TSM dient, mede gelet op de aard en de context van de verzochte informatie zwaarder te wegen dan het belang van de openbaarmaking van de gevraagde informatie. Gelet hierop staat artikel 10, eerste lid, onder g, van de Wob in de weg aan openbaarmaking van de informatie. Voor die onderdelen die dergelijke gegevens bevatten wijs ik uw verzoek af. Ik heb in de document 1, 2 en 3 de desbetreffende gedeeltes verwijderd, dan wel onleesbaar gemaakt.

Beslissing

Gelet op het bovenstaande wordt uw verzoek gedeeltelijk geweigerd en gedeeltelijk gehonoreerd. Conform artikel 7 treft u hierbij een afschrift aan van de documenten zoals ik die met dit besluit gedeeltelijk openbaar maak.

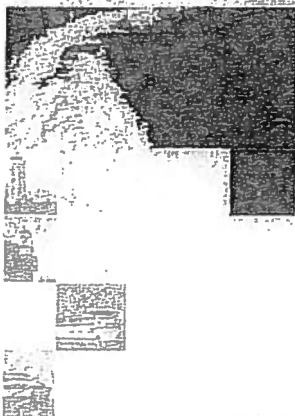
Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/326

REDERIJ DOEKSEN

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat Generaal Mobiliteit
T.a.v. [REDACTED]
Plesmanweg 1-6
2597 JG DEN HAAG

Harlingen, 13 juni 2013

Betreft: aanschaf nieuwe schepen binnen de vervoersconcessie Waddenveren West
Ref.nr.: PJM/mv/2013.06.110

Rederij Doeksen
Waddenpromenade 5
8861 NT Harlingen
T (0900) 3635736
F (0517) 41 33 03
info@rederij-doecken.nl
www.rederij-doecken.nl

Vestiging Terschelling
Willem Barentszkade 21
8881 BC Terschelling-West
F (0562) 44 32 41

Vestiging Vlieland
Havenweg 8
8899 BB Vlieland
F (0562) 45 13 13

Bankgegevens
Rabobank
NL48 RABO 0160 9983 36
BIC: RABONL2U

BTW-nummer
NL0029.99.237.801

Kamer van Koophandel
Leeuwarden 01002252

Geachte [REDACTED]

In mei 2011 is door de Minister van Infrastructuur en Milieu de vervoerconcessie Waddenveren West aan B.V. Terschellinger Stoomboot Maatschappij verleend, welke concessie ook door B.V. Terschellinger Stoomboot Maatschappij is aanvaard. Alhoewel de concessie nog niet in werking is getreden, hecht B.V. Terschellinger Stoomboot Maatschappij eraan om voor een belangrijke beslissing zoals vlootvernieuwing toch alvast, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de concessie, de procedure overeenkomstig te concessie te doorlopen.

B.V. Terschellinger Stoomboot Maatschappij is voornemens over te gaan tot de aanschaf van een tweetal nieuwe schepen. Conform bijlage 4 van de genoemde vervoerconcessie Waddenveren West willen u hierover als volgt informeren.

B.V. Terschellinger Stoomboot Maatschappij wil ter vervanging van haar huidige ro-ro schip de ms Midsland overgaan tot nieuwbouw van een tweetal iets kleinere veerboten voor de verbinding Harlingen - Terschelling v.v., welke schepen zelf in eigendom zullen worden gehouden. De capaciteit van deze veerboten betreft [REDACTED] overdekte zitplaatsen en [REDACTED] personenauto's per veerboot.

Met de aanschaf van dit tweetal nieuw te bouwen veer schepen is een bruto investeringsbedrag gemoeid van naar schatting [REDACTED]. Voor dit innovatieve nieuwbouw project is ook een subsidie aanvraag ingediend bij het Waddenfonds, ter grootte van [REDACTED].

De schepen voldoen aan alle vereisten zoals genoemd in het Programma van Eisen, zoals vermeld in de bijlage bij de vervoersconcessie Waddenveren West.

Uit alle gesprekken die tot nu uit zijn gevoerd met Decentrale Overheden en Rijkswaterstaat zijn geen issues naar voren gekomen die Ingebruikname zouden kunnen vertragen of zelfs tegenhouden.

Tijdens het verblijf op de emplacementen, alsmede op het vervoer van zaken en personen zijn van toepassing de door de Stichting Vervoer-adres ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam en Rotterdam gedeponeerde Algemene Veerboot- en Beurtvaartcondities (laatste versie), alsmede de bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden gedeponeerde Algemene Vervoersvoorwaarden Rederij Doeksen (laatste versie). De Algemene Voorwaarden worden u op verzoek kosteloos toegezonden. Zie ook www.rederij-doecken.nl.

FEDERIJ DOEKSEN

Ter ondersteuning van de Waddenfonds aanvraag voor subsidie zijn door een zestal betrokken partijen (Gemeente Terschelling, Gemeente Vlieland, Gemeente Harlingen, de Waddenvereniging, Energy Valley en Maritiem Instituut Willem Barentsz) ook adhesie verklaringen afgegeven, welke in kopie bij deze brief zijn bijgevoegd.

Op 28 februari 2012 is door Plaatselijk Belang op Terschelling een amendement ingediend, wat ook door de Gemeenteraad van Terschelling is aangenomen, om een onderzoek te doen naar de inzet van kleinere veerscheperen. De betreffende correspondentie is bijgevoegd.

Ter verdere verduidelijking en onderbouwing van deze melding is tevens bijgevoegd het 'positioneringsdocument: (B) LNG voor de Waddenzee', alsmede het Projectplan zoals dat is meegestuurd met de Waddenfondsaanvraag.

In het op dit moment geldende openbaar dienstcontract is een regeling opgenomen dat bij een eventueel niet gegund krijgen van de concessie alle schepen via een bestekseis overgaan naar de opvolgend concessiehouder. Wij gaan er van uit dat deze algemene bepaling ook geldt voor deze voorgenomen investering.

Wij verzoeken u ons een bevestiging te sturen dat u het eens bent met het gestelde in deze brief en dat hiermee voldaan wordt aan het gestelde in de veerconcessie Waddenvereniging, betreffende aanschaf van nieuwe veerscheperen.

Met vriendelijke groet,
B.V. Terschellinger Stoomboot Maatschappij

directeur.

Bijlagen : positioneringsdocument: (B) LNG voor de Waddenzee
projectplan als onderdeel van de Waddenfonds aanvraag
zestel adhesie betuigingen
correspondentie met betrekking amendement en besluit Gemeenteraad Terschelling

REDERIJ DOEKSEN

Positioneringdocument: (B) LNG voor de Waddenzee

Onderdeel D: Projectplan

gemeente
Terschelling

Aan B.V. Terschellinger Stoombootmaatschappij
t.a.v de heer [redacted]
Waddenpromenade 5
8861 NT HARLINGEN

ons kenmerk: [redacted] 422

datum: VERZONDEN 06 MRT 2012

uw kenmerk:

onderwerp: Onderzoek naar kleinere veerschepen

Geachte [redacted]

Hierbij vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Op 28 februari jongstleden nam de gemeenteraad een amendement aan van Plaatselijk Belang Terschelling, waarin het college wordt opgedragen een onderzoek te doen om frequenter en met kleinere veerboten te varen. De uitkomsten van dit onderzoek dienen dan in de raad besproken te worden. Als toelichting op dit amendement wordt het volgende aangegeven; De raad wil graag inzicht krijgen of de spreiding van de passagiersstromen over een groter aantal afvaarten het haventerrein meer kan ontlasten en de service kan verhogen. De Raad voor de Wadden heeft ook geadviseerd een frequentere dienstregeling met kleinere schepen te organiseren. De gemeenteraad wil ook inzicht in het gevolg van het varen met kleinere schepen op de inrichting van het haventerrein.

Ter rechtvaardiging om nu een discussie over dit onderwerp te voeren stelt de raad nog dat de laatste discussie over grootte en type veerboten ruim 25 jaar geleden is gevoerd en dat er sindsdien voldoende zaken zijn gewijzigd.

Ter uitvoering van dit onderzoek lijkt het ons juist om eerst met de nu op Terschelling varende rederijen contact op te nemen en uit te nodigen voor een eerste overleg over dit onderwerp.

Gaame ontvangen wij van u bericht of u met ons hierover wilt overleggen. Daarna zullen wij een overlegdatum gaan plannen.

BNG
28.50.08.285
Burg. v. Heusdenweg 10A
8881 EB West-Terschelling
Postbus 14
8880 AA West-Terschelling
telefoon: 0562-446244
telefax: 0562-446299
www.terschelling.nl
K.v.K. 01177508 0000

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

[redacted]

Loco secretaris

Bijlage: amendement

[redacted]

burgemeester

gemeente Terschelling

AMENDEMENT

Voorstel agendapunt 4
Onderwerp: Inrichting haven / Verkeerstromen op het havenplein en herinrichting van het haventerrein
De raad van de gemeente Terschelling in vergadering bijeen d.d. 28 febr. 2012
<p>Ondergetekende(n) stelt/stellen het volgende amendement voor:</p> <p>Een onderzoek te doen naar de mogelijkheid om frequenter en met kleinere veerboten te varen. De uitkomsten van dit onderzoek in de raad te bespreken.</p>
<p>Toelichting:</p> <p>Wij willen graag inzicht krijgen of de spreiding van de passagiersstromen over een groter aantal afvaarten het haventerrein meer kan ontlasten en de service kan vergroten. De Raad voor de Wadden heeft ook geadviseerd een frequentere dienstregeling met kleinere schepen te organiseren. Wij willen ook inzicht in het gevolg van het varen met kleinere schepen op de inrichting van het haventerrein.</p> <p>De laatste discussie mbt grote en type veerboten is ruim 25 jaar geleden gevoerd. Sinds die tijd zijn er voldoende zaken gewijzigd; dat rechtvaardigt een discussie over dit onderwerp.</p>
<p>Ondertekening en naam: Fractie PBT</p> <p> </p>

Aan Rederij Doeksen
t.a.v. de directie
Waddenpromenade 5
8861 NT HARLINGEN

ons kenmerk: EZ [redacted] 2438
datum: VERZONDEN 15 NOV 2012
uw kenmerk:
onderwerp: LNG Waddenfonds project

Geachte [redacted]

Onlangs heeft u ons het positioneringsdocument (B) LNG voor de Waddenzee doen toekomen. U heeft gevraagd of wij bereid zijn adhesie te betuigen aan het in dit document opgenomen subsidieverzoek aan het Waddenfonds.

U geeft aan dat u voornemens bent na het onherroepelijk worden van de veerdienstconcessie nieuwbouw te gaan plegen t.b.v. een innovatief milieuvriendelijk veerdienstconcept. Basis hiervoor is het gaan varen op LNG (Liquefied Natural Gas) als brandstof. De meerkosten van dit nieuwe veerconcept zijn aanzienlijk en worden slechts deels door kostenbesparing terugverdiend. Dit is voor u reden een subsidieaanvraag bij het Waddenfonds in te dienen.

Uw project levert een bijdrage aan de doelstelling "Alle Waddeneilanden volledig zelfvoorzienend met een duurzame energie- en watervoorziening in 2020", zoals uitgewerkt in het Ambitiemanifest Waddeneilanden. Ook past het binnen de in onze toeristische toekomstvisie opgenomen beleidsdoelstelling: behoud en daar waar mogelijk versterking van het veilige, duurzame en gezonde imago en het hieruit voortvloeiende speerpunt van beleid: Veilig, duurzaam en gezond.

Daarnaast maken wij uit het positioneringsdocument op dat van het project een positieve bijdrage verwacht mag worden voor het nautische onderwijs in het noorden. Dit gaat dan ook op voor de op Terschelling aanwezige Hbo-opleiding het Maritiem Instituut Willem Barentsz.

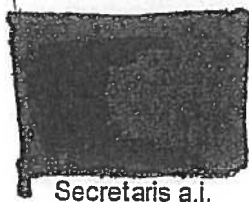
Het voorgaande is voor ons reden onze adhesie te betuigen aan uw Waddenfondsaanvraag.

BNG
28.50.08.285
Burg. v. Heusdenweg 10A
8881 EB West-Terschelling
Postbus 14
8880 AA West-Terschelling
telefoon: 0562-446244
telefax: 0562-446299
www.terschelling.nl
K.v.K. 01177508 0000

gemeente Terschelling

Wij gaan er van uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

Secretaris a.i.

burgemeester

ONTVANGEN							
15 NOV 2012							
Dir	Fin	CZ	JE	MA	MD	PM	XT
DTG	Sec	Fin					

MARITIEM INSTITUUT
WILLEM BARENTSZ
Postbus 26
8880 AA West-Terschelling

Tel: [REDACTED]
Fax: 0562-446601
Email: miwb@ml.nhl.nl
www.mlwb.nl
ING bank: 65.52.79.679
KvK: 41002686

Datum: 16 november 2012
Ons kenmerk: 1039-GvL/JA

Rederij Doeksen
[REDACTED]
Waddenpromenade 5
8861 NT HARLINGEN

Betreft: 'groene LNG' veerschepen

Geachte [REDACTED]

Onlangs heeft u ons voorgelicht over de ontwikkeling van uw plannen m.b.t. LNG voortstuwing voor de schepen van de veerdiensten naar de Waddeneilanden. Zoals wij toen reeds hebben aangegeven, zijn wij als maritiem opleidingsinstituut bijzonder geïnteresseerd in deze ontwikkeling.

Het gaat om een concept dat binnen de Nederlandse maritieme sector, waar wij studenten voor opleiden, innovatief is. Bij de realisatie van het project kunnen onze HBO studenten en docenten dan ook nieuwe kennis opdoen tijdens de engineering en bouw van het schip en deze vertalen naar lesstof voor LNG-technologie in de maritieme sector.

Het feit dat dit concept op een veerboot voor de Wadden wordt toegepast, zal de noordelijke maritieme opleidingen de mogelijkheid geven om hierin een voorsprong op te bouwen. Maar ook bij toeleveringsbedrijven in de regio zal kennis op dit gebied worden opgedaan. Ook hier zien wij vervolgens goede mogelijkheden voor samenwerking tussen het onderwijs en deze bedrijven op het gebied van onderzoek en kennisontwikkeling.

Wij zijn dan ook van mening dat dit project belangrijk is voor onze regio en een sterke impuls zal geven aan de ontwikkeling van kennis binnen de maritieme opleidingen en het bedrijfsleven.

Met vriendelijke groet,
Maritiem Instituut Willem Barentsz

[REDACTED]
directeur

Rederij Doeksen
Waddenpromenade 5
8861 NT HARLINGEN

Waddenvereniging

Betreft: adhesiebetuiging

Harlingen, 21 november 2012

Geachte

Onlangs heeft u ons het projectplan voor Groene Veerboten op de Wadden (13 nov. 2012) toegestuurd. U heeft gevraagd of de Waddenvereniging adhesie wil betuigen aan het bijbehorende subsidieverzoek aan het Waddenfonds.

Het projectplan beschrijft hoe Doeksen in haar zoektocht naar groener varen op de Wadden is gekomen tot dit voorstel. Gedurende dat proces hebben wij als Waddenvereniging aangegeven dat wij verheugd zijn met de Inspanningen om te komen tot duurzamere Inzet van veerdiensten over de Wadden. Hieronder vindt u twee van de hoofdredenen van onze adhesie.

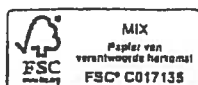
Voor ons is het belangrijk dat de veerdiensten rekening houden met de dynamiek van het gebied, zodanig dat die zo natuurlijk mogelijk kan worden gehouden. Die natuurlijke dynamiek is immers zo uniek dat het gebied zich sinds enkele jaren Werelderfgoed mag noemen. Het gaat er dan om dat de schepen zich zoveel mogelijk aanpassen aan diepte van de vaargeulen en de veranderingen die zich op de bodem van nature plaatsvinden. Uw concept om met kleinere schepen te gaan varen, waardoor de bodemberoering zo klein mogelijk wordt gehouden is een hele goede. Daarnaast vindt de Waddenvereniging het belangrijk dat de milieueffecten van de veerdiensten zich zoveel mogelijk beperken. De gevolgen van olielekages voor het Waddengebied zijn enorm. Het gebruik van LNG als brandstof heeft een gebied als de Waddenzee dan ook de voorkeur.

De Waddenvereniging werkt graag met u mee aan verdere uitwerking van het ontwerp van de schepen, om het concept van groene veerdiensten voor de Wadden nader in te vullen.

Het voorgaande is voor ons zodoende reden om onze adhesie te betuigen voor uw Waddenfondsaanvraag.

Met vriendelijke groet

Directeur Waddenvereniging

Aan Rederij Doeksen
t.a.v. [redacted]
Waddenpromenade 5
8861 NT Harlingen

uw brief	ons nummer	datum	verzonden
onderwerp	In behandeling bij	23-11-2012	23 NOV. 2012
LNG Waddenfonds project		toestel	bijlagen

Geachte [redacted]

Onlangs heeft u ons het positioneringsdocument LNG voor de Waddenzee doen toekomen. U heeft gevraagd of wij bereid zijn adhesie te betuigen aan het in dit document opgenomen subsidieverzoek aan het Waddenfonds. Hieronder leest u ons besluit.

U hebt een subsidieaanvraag ingediend bij het Waddenfonds. U hebt namelijk het voornemen om na het onherroepelijk worden van de veerdienst nieuwbouw te gaan plegen ten bate van een innovatief milieuvriendelijk veerdienstconcept. Basis hiervoor is het gaan varen op LNG brandstof. Omdat dit meerkosten geeft die slechts deels door kostenbesparing terug wordt verdiend wordt er subsidie gevraagd.

Wij vinden uw project passend binnen onze doelstellingen zoals het behoud en daar waar mogelijk versterking van het veilige, duurzame en gezonde Imago van de Waddenzee en het hieruit voortvloeiende speerpunt van beleid: veilig, duurzaam en gezond.

Daarnaast maken wij uit het positioneringsdocument op dat van het project een positieve bijdrage verwacht mag worden voor het nautisch onderwijs in het noorden. Dit gaat dan ook op voor de bij ons aanwezige Maritieme Academie.

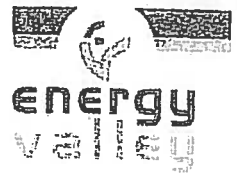
Het voorgaande is voor ons reden onze adhesie te betuigen aan uw Waddenfondsaanvraag.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente
Harlingen,

[redacted]
secretaris

[redacted]
burgemeester

Postbus 10.000, 8860 HA Harlingen
Voorstraat 35, 8861 BD Harlingen
[redacted]

Postbus 11073
9700 CB Groningen

T +31 0 50 789 00 10
F +31 0 50 798 00 19

info@energyvalley.nl
www.energyvalley.nl

KvK 02083245
BTW 8128.73.312 B 01

Rederij Doeksen

Waddenpromenade 5
8861 NT HARLINGEN

Groningen : 26 november 2012
Betreft : adhesie- en steunbetuiging Waddenfonds aanvraag 'Groene
veerboten voor de Wadden'
Kenmerk : 12-0200/JW

Geachte

Het doet ons genoegen onze adhesie- en steunbetuiging af te geven voor het project 'Groene veerboten voor de Wadden' ter versterking van uw Waddenfonds aanvraag.

Rederij Doeksen In Harlingen, in het bijzonder de haar aan Rederij Doeksen gelieerde ondernemingen B.V. Terschellinger Stoomboot Maatschappij en Doeksen Verhuur B.V., is de voorloper - *innovator* - om LNG als brandstof voor passagierstransport en goederentransport toe te passen in het Waddenzeegebied. Vanuit Harlingen naar Terschelling zal LNG worden ingezet in 3 schepen: a) één vrachtboot voor *goederenvervoer* en b) twee veerboten voor *passagiers- en autovervoer*. Hiermee zet Rederij Doeksen een zeer grote stap en stelt het voorbeeld om het Waddenvervoer te verschonen en op termijn zelfs te verder verduurzamen en te vergroenen.

De voordelen die het gebruik van LNG als brandstof met zich meebrengt zijn evident: géén SOx emissie, géén fijn stof emissie, 80-90 % emissiereductie NOx, 10-20 % emissiereductie CO2 en een geluidsreductie van 50 %. Deze superieure emissiekenmerken behoeven ons inziens geen nadrukkelijker betoog.

Echter de stap naar LNG als nieuwe brandstof is geen sinecure en gaat niet vanzelf. Zo moeten het scheepsonwerp specifiek worden ontworpen en op maat worden gemaakt voor deze bijzondere toepassing met zijn dynamische karakter. Hiermee zijn vele jaren intensieve onderzoeks- en ontwikkelingsinspanningen gemoeid, u bent zelf al vanaf 2003 met deze richtinggevende gedachte bezig. De schepen varen in het werelderfgoed en sensitieve ecosysteem van de Wadden. De schepen moeten onder deze bijzondere omstandigheden hun vervoersdiensten *professioneel, veilig, met hoog comfort en no-impact* kunnen uitvoeren. Een taak die op het lijf van uw rederij is geschreven. Maar ook de betaalbaarheid en beschikbaarheid van LNG is essentieel om de door u genomen stap robuust en volhoudbaar te zetten. Maar het gebruik van LNG gaat veel verder zo worden ook connecties onderhouden met de maritieme opleidingsinstituten in o.m. Fryslân (de Maritieme Academie Harlingen en het Maritiem Instituut Willem Barentsz/NHL in Terschelling) en deze betrokken bij de ontwikkeling en realisatie van de

genoemde vervoersconcepten. Ondanks dat de ontwikkeling en realisatie van LNG Infrastructuur geen onderdeel uitmaakt van uw aanvraag draagt uw Initiatief bij aan de ontwikkeling van passende LNG Infrastructuur in de Energy Valley regio van IJmuiden tot aan Delfzijl.

Uw Initiatief past zonder meer in de route en het tijdpad dat is ingezet in het kader van de Green Deal LNG Rijn & Wadden. Uw project maakt deel uit van de zogenaamde Launching Customer Coalition waarbij wordt gemikt op de realisatie van ten minste 50 binnenvaart, 50 zeevaart en 500 zware vrachtwagens op LNG in 2015. Bovendien past u aanpak naadloos bij de doelen die zijn gesteld door de onlangs opgerichte TaskForce LNG Noord-Nederland en passen uw onderzoeks- en deploymentvragen uitermate goed binnen de contouren van het Innovatiecontract LNG 2013-2015. Binnen deze initiatieven speelt de stichting Energy Valley een sturende rol.

Wij stellen onze kennis en kunde uitermate graag blijvend ter beschikking en zijn gaarne bereid om bij te dragen aan de realisatie van het project '*Groene veerboten voor de Wadden*', en gaan er vanuit dat door u ingezette LNG ontwikkeling in voldoende mate 'de wind in de zeilen heeft'. De inzet van middelen uit het Waddenfonds zijn in deze fase van de LNG ontwikkelingen - nu concreet bij Rederij Doeksen en bij volgende projecten - onontbeerlijk en noodzakelijk voor succes.

Derhalve spreken wij nogmaals onze nadrukkelijke steun uit voor absorptie van middelen uit het Waddenfonds. De toepassing van LNG als brandstof voor het scheepstransport op de Wadden brengt *ecologie* en *economie* als geen ander in *beweging en balans*.

Wij wensen u veel succes bij de introductie van LNG als toekomstbestendige en schone transitiebrandstof.

Met vriendelijke groet,
Stichting Energy Valley

Directeur

gemeente Vlieland

Postbus 10, 8899 ZN Vlieland
 Dorpsstraat 127, 8899 AE Vlieland
 telefoon 0562 452700
 fax 0562 451895
 e-mail info@vlieland.nl
 www.vlieland.nl
 bank 28 50 08 870 BNG Den Haag

Federij Doeksen
 t.a.v. [redacted]
 Waddenpromenade 5
 8861 NT HARLINGEN

uw brief van

ons kenmerk
 673

uw kenmerk

Inlichtingen bij
 [redacted]

datum = 3 DEC. 2012

doorkiesnummer
 [redacted]

bijlage(n)

e-mail
 [redacted]

onderwerp
 LNG Waddenfonds project

Geachte [redacted]

Wij hebben kennis genomen van het positioneringsdocument (B) LNG voor de Waddenzee. Na het onherroepelijk worden van de veerdienstconcessie, naar verwachting eind 2012, is Federij Doeksen voornemens nieuwbouw te gaan plegen waarbij zal worden ingezet op een milieuvriendelijk veerdienstconcept.

Gelet op de meerkosten van dit nieuwe veerdienstconcept (varen op Liquefied Natural Gas (LNG)) die slechts gedeeltelijk door kostenbesparing kunnen worden terugverdiend heeft u besloten een subsidieaanvraag bij het Waddenfonds in te dienen.

U heeft ons verzocht de door Federij Doeksen ingediende aanvraag te ondersteunen. In het door u opgestelde positioneringsdocument (B) wordt het subsidieverzoek nader toegelicht.

Het gebruik van LNG als brandstof, in plaats van diesel, heeft aanzienlijke positieve effecten op het milieu. De uitstoot van CO₂, NO_x, SO₂ en fijnstof zal afnemen. Daarnaast zullen andere nieuwe toepassingen bij de toekomstige veerboten eveneens milieuvordelen tot gevolg hebben. Wij denken daarbij onder andere aan het gebruik van staal in plaats van aluminium hetgeen resulteert in minder diepgang, minder voorstuwingsvermogen en daarmee een vermindering van het onderwatergeluid.

Daarnaast verwacht u dat toekomstig gebruik van LNG ook brede maatschappelijke voordelen zal hebben. Maritieme opleidingen op Terschelling en in Harlingen zullen kunnen profiteren van de doorontwikkeling van de nieuwe techniek. Mocht in de nabije toekomst infrastructuur voor LNG in Harlingen worden gerealiseerd dan zal dit bovendien een impuls geven aan de werkgelegenheid in die regio.

Gelet op het voorgaande hebben wij besloten adhesie te betuigen aan uw Waddenfonds aanvraag.

De positieve effecten van toepassing LNG zullen voor de gemeente Vlieland vooralsnog gering zijn. Wij vertrouwen er echter op dat LNG en andere innovatieve technieken in de nabije toekomst ook voor de veerboot naar Vlieland zal worden toegepast waardoor positieve (milieu) effecten voor onze gemeente ook optimaal zullen zijn.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Vlieland,
de secretaris,

de burgemeester,

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

B.V. Terschellinger Stoomboot Maatschappij
[redacted]
Waddenpromenade 5
8861NT Harlingen

Directoraat-Generaal
Bereikbaarheid
Openbaar Vervoer en Spoor
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
[redacted]
Projectmanager
[redacted]
[redacted]

Datum 28 juni 2013
Betreft Aanschaf nieuwe schepen binnen de vervoerconcessie
Waddenveren West

Ons kenmerk
IenM/BSK-2013/121763

In goede orde heb ik kennis genomen van uw brief van 13 juni met informatie over uw plannen voor de aanschaf van nieuwe schepen voor de uitvoering van de Concessie Waddenveren West en ter vervanging van ms. Midsland.

Er is een aantal zaken waar u bij de verdere uitwerking van uw plannen rekening moet houden. Dat zijn de voorschriften voor schepen uit het Programma van eisen bij de Concessie (bijlage 1 bij de concessie, hoofdstuk III) en bijlage 3 en 4 bij de Concessie.

In deze fase gaat het nog om een veerconcept en projectplan met specificaties voor de te ontwerpen en bouwen schepen. Maar uit de informatie blijkt al dat er geen reden is te veronderstellen dat deze schepen met een aanbeveling voor LNG en aluminium scheepsconstructie niet voldoen aan de voorschriften.

De adhesiebetuigingen van de gemeenten Terschelling, Harlingen en Vlieland, de Waddenvereniging, de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden en de Stichting Energy Valley zijn voor mij in dat kader ook belangrijk.

Het is mij duidelijk geworden uit uw plannen en uw mondelinge toelichting in het gesprek met de heren [redacted] dat het project zeer waarschijnlijk binnen de mogelijkheden van de bestaande regelgeving kan worden gerealiseerd. U hebt de procedure en voorwaarden uitgelegd gekregen, waaraan u zich moet houden om ontheffingen te krijgen. Bij de constructie van de schepen kan nu rekening worden gehouden met de voorwaarden voor de benodigde ontheffingen. Van belang voor u is dat op nationaal niveau ontheffing kan worden gegeven voor het afwijkende constructiemateriaal (aluminium) en de afwijkende brandstof (LNG). Een Europees traject is niet nodig.

De bunkerfaciliteiten en transport van LNG voor de veerboten zullen ook door de lokale bevoegde instanties beoordeeld moeten worden en daar heeft IenM weinig invloed op. Dit traject moet beslist niet onderschat worden en gelijktijdig met de bouw van de schepen oplopen.

Het project van TSM 'Groene veerboten voor de Wadden' strookt bovendien goed met de bepalingen van het Programma van Eisen bij de Concessie inzake de bijdrage aan de milieudoelstellingen (art 3.5) en met de overige eisen, waaronder de toegankelijkheidseisen uit hoofdstuk 3 van het Programma van Eisen bij de Concessie.

Mits u aan de genoemde voorwaarden voldoet en uw met een onderbouwing daarvan aangevulde melding te zijner tijd (conform de procedure in bijlage 4 bij de concessie) zal worden ingediend, zal ik goedkeuring kunnen geven aan de ingebruikname van deze schepen voor de uitvoering van de concessie.

Dan zal tevens het bepaalde over de waardebeoordeling, zoals beschreven in bijlage 3 bij de concessie, bij de overname van materieel door een opvolgend concessiehouder op de nieuwe schepen van toepassing zijn in plaats van op ms. Midsland. Dat wil zeggen indien de concessie dan inmiddels in werking is getreden. Zo niet dan geldt het bepaalde in artikel 7.4 van het openbare dienstcontract.

Directoraat-Generaal
Bereikbaarheid
Openbaar Vervoer en Spoor

Datum
28 juni 2013

Kenmerk
IenM/BSK-2013/121763

DE DIRECTEUR OPENBAAR VERVOER EN SPOOR,

